

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljki in četrte po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez poštnine na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 50 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke vojna knjižna cena in vicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pekat-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje vrščani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frano Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj ne blagovolijo pošiljati naročilne reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 17. aprila. Reuterjevo agentstvo poroča, da je 40 vlakovnih parobrodov bilo poslanih v Malto za brambo oklopnične flote zoper torpedne napade. Stolpna ladija „Monarh“ je poslana v srednje morje. — Indijska vlada je dobila ukaz dva konjiška polka, dva Ghoorko in štiri peške polke in dve poljni bateriji poslati na Malto.

„Echo“ pa poroča: Šuvalov je včeraj Salisburyju dal zadovoljiva zagotovila. Predkongres je gotov.

Pariz 16. aprila. „Journal des Debats“ se boji velike vojne in naglašja da le mogočna roka Nemčije jo more še zabraniti. Če se Nemčija ne bode ozirala na klic, ki jej od vseh strani prihaja, bode svojo glavno misijo zamudila.

London 16. marca. V spodnji zbornici je Northcote izjavil, da se nij nič prigodilo, kar bi moglo bojazni pomnožiti; nič kar bi zmanjšalo upanje v zadovoljivo rešitev orientalnega vprašanja; nič ne opravičuje, ka bi se trdilo, da je Anglija osamljena; nič nij v razmerah carigradskih, kar bi povišavalo naše skrbi. Northcote nasvetuje, naj se zbornica odgodi do 6. maja. Fawcett predlaga, naj se seje zbornice odlože le do 29. aprila, a Northcote ta predlog pobija z razlogom, da se mora ogibati vsega, kar bi moglo razlagati se kot kritično smatranje občnega položaja. Na to se je angleška zbornica odgodila do 6. maja.

V zgornji zbornici je izjavil Derby vsled prigovorov grofa Beusta, da kar je on (Derby) rekel o Avstriji ali o avstrijskeji vojski, rekel je na svojo

lastno odgovornost ne oprt na svoje prejšnje ministerstvo. Zbornica se je odložila do 13. maja.

Nas ne marajo.

Ω. — So ljudje na svetu, ki imajo nekaj na sebi, kar jih drugim ljudem dela neznosno akoravno ti poslednji sami prav ne vedo, kaj bi prvimi očitali. Taki ljudje so nesrečni, ker jih nobeden ne mara, če tudi so si sami v svesti, da nikomur nijso storili nič žalega. Nesreča jih mine le tedaj, ako so ravnodušni dovolj, da jim za takovo mnenje nij veliko ter da jednako povračujejo.

Nij dvomiti, da je v življenji narodov ravno tako, saj imamo v sedanosti eklatantnih dokazov. Simpatije in antipatije mej narodov, ki so bile od nekdaj in bodo vedno, dokler bode človek živel na zemlji in ž njim čut za dobro in slabo so imele se ve da mnogokrat za podlago temeljite skušnje o različnih lastnostih narodov, večkrat preudarek o gmotnej koristi in kvaru, a čestokrat tudi negotove, na nikakoršne pametne razloge se opirajoče čute.

Ko so se Grki bojevali za svojo svobodo, bilo je v Evropi moderno, navduševati se za potomce slavni Helenov, — morebiti iz hvalečnosti za helensko kulturo, na katerej sloni današnja evropska. Celo za Magjare se je 1848. leta razširila neka simpatija — zakaj? O tem si oni, ki so jo gojili menda sami ne vedo razloga, če nij ta baš boj za osvobodjenje. Nij treba navajati še družih izgledov, lahko takoj rečemo: samo za Slovanstvo pa nij simpatije po „kulturnej“ Evropi, akoravno nij nikomur nič žalega storilo in akoravno bje navdušeno krvave boje za blaženo svobodo. Lahko je razumeti, da nemški narod ne more živega videti Francoza in narobe, tudi Anglež

in Amerikanec imata uzroke, da se ne ljubita, a občna antipatija Evrope, ki je pri nekaterih narodih postala uže sovraštvo do Slovanstva, pa nema nikakega uzroka, ona visi v zraku nepodprta — izrodek človeškega srca, o katerem si narodi ne vedo dati računa, temveč sami sebe slepe, ako ga hočejo zagovarjati. Kajti tisočkrat so bile uže pobite lamentacije o gmotnih in kulturnih interesih angleških, nemških, francoskih in magjarskih ki pridejo v nevarnost po osvobojenji Slovanstva na jugu. Tisočkrat se je namreč uže po tisku in diplomatskih notah dokazavalo in po vspešnem razvitku obstoječih slovanskih držav do dobrega dokazalo, da svoboda narodov slovanskih pospešuje občni ekonomični razvoj in razširjenje kulture. Slovani so tudi vselej, ko so se bile bitke za velike ideje, s svojimi simpatijami krepili onega mej bojevniki, kateri je stal na stališči prava in morale. Da, celo Nemcem, ki nijso bili Slovanstvu nikdar prijazni, celo tem je Slovanstvo sezidanje njihove velike države privoščilo, — da omogočilo. In vendar povsod v Evropi sovraštvo do Slovanstva. Brez uzroka?

Pač je uzrok, ki bi utegnil učiniti to sicer nerazložljivo prikazen: — saj menda noben narod nij rodil toliko zaničevanja vrednih karakterjev, nego baš Slovanski. Res je, da vidimo v zgodovini Nemcev tudi, da je bil zanje čas, ko so se tako imenovani „boljši stanovi“ svoje nemške narodnosti sramovali in hoteli biti vse prej nego Nemci. A to je bilo v času, ko omika nij bila še postala tako splošno blago, nego dandenes. Pri nas je to drugače. Velik del našega naroda in baš oni del, ki je vžil, kakor si nam vedno ponavlja, najvišjo omiko, se sramuje slovanskega imena, se prilizuje tujcem ter jim pomaga utrjevati svoje gospostvo nad nami. Tuji narodi to iz-

Listek.

„Slavjanski Sbornik.“

Peterburški oddelek Slavjanskega „Blagotvorniteljnega komiteta“ je l. 1875 začel izdajati „Slavjanski Sbornik“, t. j. zbirko spisov, ki imajo namen, Ruse soznanjati z ostalimi slovanskimi plemeni glede njih pravstvenega, znanstvenega in umetnostnega življenja.

„Vsaka slovanska narodnost,“ pravi izdatelj v predgovoru, „je del posebnega sveta, v katerega sostavo mi sami spadamo, in v katerega poveljčanje trdno verujemo. Poreče nam morda kdo, kaj je važnega v kakej drugej malo razvitej narodnosti? Zakaj bi ocenjevali nje neznatno zgodovino, nje slabo literaturo, nje neuglajeni jezik? — Ali drago nam je vse to kot pojavljanje istega življe-

nja, katero mi živimo, kot pričanje o njegovej sili in nepokončljivosti. Razun nas Rusov živi ves ostali slovanski svet pod tujo oblastjo in pod neposrednim vplivom tujih pravstvenih močij. Ta oblast in ta vpliv delujeta uže davno in neutrudljivo; pa kaj vidimo? Kljub strašnej neprimernosti močij slovanska samobitnost se ne udaje tujim elementom, ne gine. Ako s tega stališča reč prevdarjamo, je v njej za nas globok nauk. Kako je to, da n. pr. romanogermanska Evropa pri vseh prednostih svojega razvitja, in Turčija pri vsej eneržiji svojega fanatizma in svoje surove sile nij mogla teh narodnostij spremeniti v svoje meso in svojo kri?

„Odkod izvira njih upor v posebnem razvijanju? Ako v sebe verujemo, moremo to uganko le tako rešiti, da je v Slavjanih drug duh, kateremu je usojen drug razvitek. Če pa je tako, nam draga postaja vsaka

črta, ki nam kaže vztrajnost tega duha. Kak važen pomen dobiva vsaka podrobnost njegove borbe s tujimi elementi!“

Sbornik tedaj goji pred vsem notranjo duševno zvezo Slovanov in si je za cilj postavil, s tem da soznanja slovanska plemen mejsoboj, učiti jih vzajemno se ljubiti in zedinjati se v obče ideje slovanske kulture.

Prvi trije zvezki „Sbornika“ se zvesto drže gori izrečenih načel. Tu najdeš zgodovinskih, zemljepisnih, statičnih, narodopisnih, literarno zgodovinskih in drugih člankov, tičočih se vseh slovanskih (zlasti izvenruskih) plemen. Tudi mi Slovenci nijsmo pozabljeni. V drugem zvezku se nahaja kratak pregled slovanske literature od l. 1870 do 1885 od M. G., v katerem so vsi važnejši spisi naštetji in sem ter tje tudi s kratko besedo ocenjeni. V tretjem zvezku umeščen je članek „Rezja i Rezjane“ od Baudouina de

dajstvo uporabljajo ker njihovo moč in silo množi, vračajo izdajstvo z denarjem in drugimi vabljenimi sredstvi — a jamejo zaničevati izdajalca in narod, ki ga je vodil.

Menda je Slovanstvo po tem potu prišlo ob spoštovanje sosedov. Če je to res tako, potem se mora reči, da je tuja omika pri Slovanih slab sad obrodila, — ali pa, da so jo oni ljudje krivo razumeli. Ker po hudobnih lastnostih naših slovanskih renegatov sové, poslednje nij verjetno, mora se reči, da nij res, da so oni omikani, kakor sami pravijo nij res, da so vredni vladati ljudstvo, katerega bi radi izročili tujcem na nož. Njihova omika mora biti pomankljiva in oni sami morajo to čutiti, ker si, dasiravno namišljeno v polnopo- sestih vsih kulturnih sredstev, ne upajo v lastnem narodu doseči tega, kar si žele doseči s pomočjo tujstva. Naši nenegati kažejo tedaj tujstvu napihnene ljudi, ki si veliko domišljajo a ki si sami storiti nič ne upajo, vsled česar nastaja antipatija do Slovanov, katerih kakor mislijo: „prvi“ so tako zaničljivi, da sami svoj rod zaničujejo.

Nemara je to uzrok one prikazni. Vsa- kako je veliko dodal ta uzrok občnej slovano- žrnosti, ako se je rodila iz družih.

Vpraša se le, ali je Slovanstvo vsled tega nesrečno? Vsakako! Če bi kedaj naš narod poginiti moral, zgodilo bi se to po lastni krivdi, — vsled perfidije lastnih sinov — zakaj jih je rodil! Zavira pa naš napredek, kakor preklja, vtaknena mej kolesa drdrajočega voza.

Vendar je Slovanstvo ravnodušno dovolj, da zarad tega ne obupa nad svojo prihodnostjo katera se mu ravno kar kaže v jasnem svitu v svetli luči svobode, katero bode doseglo vzlic lastnim izdajicam, vzlic sovražnemu tujstvu, ker jo doseči mora, ker je to svojo sveto vero sezidalo na skalo natornega razvitka in las- tnega dela. Potem naj nas pa marajo ali pa ne, — vse jedno.

Vojske željna žena.

Položaj se je toliko zjasnil, da uže skoro nihče ne veruje v mir, temuč se splošno piše in govori, da je postal dvoboj mej Rusijo in Anglijo neizbežen. Oba protivnika se držita svojega stališča. Rusija ne bode popustila, to vemo. Anglija pa vojske hoče in sicer nihče drugi, kakor sama gospa kraljica tira in priganja na vojsko. „Memorial diplomatique“ na primer piše: „Iz Londona nam dohaja poročilo, da sta kraljica in lord Beaconsfield sklenila obdržati politiko, ki je v

lord Salisburyjevej okrožnici izjavljena in če bode trebalo tudi vojsko voditi.“

Ne manj važno odkritje prinaša dunajsk dopis v navadno dobro podučenej berlinskej „National-Zeitung“, ki odgovarja lord Derbyjevej neugodnej kritiki o Avstriji, njenej no- tranjej neslogi in negotovosti ter vojski njenej ter pravi: „Opomba lord Derbyjeva, da bode Avstrija komaj 5 ali 6 funtov šterlingov za mobilizacijo skupaj spraviti mogla, se posebno čudno glasi iz njegovih ust. Mari on nij slišal o nekej indijskej vladarici (angleškej kraljici), katera je Avstriji ponu- dila 30 milijonov funtov šterlingov za mobilizacijo in po vrhu vsak mesec en milijon podpore za tako dolgo, dokler bi rusko-avstrijska vojska trajala? Avstrija se jej je uljudno zahvalila in je prepustila vojsko-željneje vladarici, naj ona sama izvojuje svoje vojske.“

Torej nekoliko se bode svet imel zahva- liti za jedno najkrvavejših vojsk — ženski. Nekoliko — pravimo — kajti na vse zad- nje so denašnje vojske vendar-le narodne, in zlasti na Angleškem ima vladar ali vladarica manjši moč, nego na kontinentu. Pa baš zdaj Angleži nijso jedini, nijso vsi za vojsko. Li- beralna stranka je vedno mir demonstrirala. V tacihi okolišnih ima krona dolžnost posre- dovati, odločevati, sè svojo besedo vago po- tisniti.

Da se zdaj angleška kraljica odločuje za vojsko in proti miru — to je dovolj žalostno. Misli bi vendar bilo, da se mehkejša žensko srce straši pred mislijo sto in sto tisoč zdra- vih življenj podušiti — za nič in zopet nič domišljevanih „interesov“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. aprila.

Naš *cesar* je dobil, kakor je zvedel angleški „Standard“, lastnoročno pismo od ruskega carja. Pismo je jako prijateljsko in skuša sporazumljenje doseči.

Na *Dunaji* je bila 15. t. m. zvečer prva skupna konferenca kvotnih deputacij obeh državnih polovic. Ta shod je bil pa le bolj zaupen pogovor. Sklenilo se nij ničesa. Av- strijski delegati so svojo misel Mačjarom raz- ložili, kako morajo tudi oni primeren delež za plačevanje 80 milijonnega dolga doprinašati.

V naučnem *ministerstvu* na Dunaji so se 15. t. m. začeli pogovori sklicanih šol- skih nadzornikov o tem, kakó bi se črtež za učenje na srednjih šolah, gimnazijah in re- alkah, v tem smislu popravil, da ne bodo učenci tako preobloženi.

Courtenay, in prav kratka kritika A. Dimitz- eve kranjske zgodovine.

Eden najmarljivejših sodelavcev „Sbor- nika“ je A. Budilovič, profesor v Nježinu, tudi mnogim Slovincem znan od l. 1874, ko je skozi naše kraje potoval. Zanimiv je med dru- gim njegov članek v 1. zv. „O sedanjem po- ložaji in o medsebojnih razmerah zapadnih in južnih Slovanov.“ Tu popisuje razmere Slova- nov, kakor jih je spoznal na svojem dveletnem potovanji po slovanskem svetu. Na konci tega spisa pravi, da se je prepričal, da je ni v Evropi krasnejše zemlje od slovanske in da ga ni darovitnejšega plemena nego je slovansko pa da vsi neruski Slovani ne uživajo polnega priznanja na svoji zemlji kot narodnosti, enako pravne z drugimi, da vsi morajo več ali manj tujega jarma trpeti. Slovani uže mnogo stoletij se borijo za svoje bitje, ali s posebno raz-

vetostjo in odločnostjo se ta boj bje v našem času; pri tem so v mnogih krajih Slovani že padli v drugih pa padajo pod udarci drugo- rodnikov. Glavni vzrok neuspešnosti pri tem boji vidi Budilovič v razdruženosti Slovanov in njih rešitev v osredotočenji in v organiza- ciji njih združenih močij okoli naravnega sre- dišča. Ako bodo Slovani te resnice spoznali, upati je da se mnogo, kar gine, otme, in še celo mrtvo k življenju zbudi; ako pa ne, čaka večji dal zapadnih in južnih Slovanov osoda baltijskih Slovanov. Kot poglavitni pripomoček sebe rešiti za slovansko veliko bodočnost, pri- poroča Budilovič v drugem članku 2. zvezka „O literaturnem edinstvu narodov slovanskega plemena“ — da naj sprejmejo in sicer ruski jezik, jeden splošni literarni jezik katenga pa še čaka ogromno razvitje na podlagi materi- jala domačega drugoslovanskega.

Vnanje države.

V *Moskvi* se je ustanovilo društvo za pospeševanje ruskega pomorskega trgovstva in ladijeplavja ter za organizovanje tacihi voj- nih ladij, ki bodo angleško trgovinsko pomo- stvo uničevale, ako pride do voiske z Anglijo. Na čelo društva je kot pokrovitelj stopil ce- sarjevič naslednik.

Nemški cesar je 15. aprila sprejel princa Aleksandra Battenberga, ki se je skozi Peterburg vrnil z bojišča. Znano je, da tega princa imenujejo kot onega, ki ga bode Ru- sija kandidirala za bolgarski prestol.

Kaj Bismark misli o *rumunskej* ne- uljudnosti proti Rusom, izraža njegov pogovor z Bratianom. Nemški kancelar bil je najboljši volje, ko mu Bratian rumunske „težave“ raz- klada. Ko se pak Bismark nij mogel več ve- selja zdržati, reče: se li nima Rumunija za vse kar ima in kar je, edino le Rusiji zahva- liti? Nikdar ni bilo še praktično, ako se je lonec proti lončarju sprl. Raie naj bi se Ru- munija z Rusijo porazumela. Ko pak Bratian le ne odneha sè svojimi pritožbami, Bismark še dostavi: „O! Nemčije nemate ničesar priča- kovati, kajti zaradi vas ne bode pričela vojska. Svetujem vam porazumeti se z Rusi. S tem je bil pogovor pri kraju.“

Tudi *italijanski* parlament se je od- godil do 1. maja. Ministerski predsednik Cai- roli je obljubil, da bode vlada ta čas priprav- ljala osnove nove davkovške, volilne in želez- nične postave.

V *Parizu* se začne 1. maja svetovna raztava. Priprave so večji del uže zvršene.

Dopisi.

Iz Trsta 16. aprila. [Izv. dopis.] (Pomanjkanje duhovnov) se od leta do leta tudi pri nas če dalje bolj pokazuje. Naša škofija bi morala imeti 50 bogoslovcev v se- minaru, da bi bil primeren podrastaj za du- hovnike. Ali namesto 50 jih je bilo leta 1875 samo 13, leta 1876 samo 11, lani samo 9 a to leto samo 7, torej letos 43 premalo. Du- hovnov pa je lani umrlo 13 a 8 jih je šlo v penzijo.

To je tržaškega škofa gosp. Dobrilo na- gnilo, da je sklenil ustanoviti konvikt ali malo semenišče, kakor je v Ljubljani n. pr. aložijevišče, da bodo v njem študirali ubožni pa talentirani dečki gimnazijo, pa se bodo potem duhovenskemu stanu posvetili. Naredil se je uže odbor 24 gospodov v Trstu, ki bode sami dali denarno podporo pa tudi drugod nabirali za to svrhu. Še te praznike se priča- kuje dotični oklic, ki bode oklical vernike trža- ške škofije, naj pristopijo v društvo „sv. obi- telji“ za podporo onega namena. Sam škof Dobrila je daroval uže 40.000 gld. za konvikt, neka gospa v Trstu 15.000 gld. dve drugi osobi po 1000 gld.

To škofovo veliko dejanje nema samo cerkvene važnosti, nego narodno-politično silno veliko pomenljivost. Tak konvikt bode namreč primorskim ubogim slovanskim šolar- jem na korist prišel, da se bodo mogli izšo- lati in bode mej narodom hranili ter širili slovansko zavest. Istra, tržaška okolica in pri- morje sploh je preubožno, da bi tamošnje ljudstvo moglo sinove mestno šolati. Tu je gotovo glavni vzrok pomanjkanja duhovenstva in omikanega narodnega elementa sploh. V Primorji so duhovniki eden glavnih stebrov narodne slovanske misli še bolj nego po dru- gdej Sloveniji. Zatorej priporočamo vsem na- rodnejakom, da Dobrilovo velikodušno podjetje podpirajo.

Iz Krškega okraja 16. aprila [Izviren dopis.] Ali nij g. Pfeifer mogel mol- čati, kar vé o svojem bližnjem?

Narobe svet, eden graja, drugi hvali, vsak iz svojega stališča, toda objektivno misleči človek pritril bode g. P., kajti vsak pošten služabnik mora napake svojih služabnikov gospodarju naznaniti in to je storil tudi g. Pfeifer. —

Je pa uže g. Hotschewar drug mož; ta vsaj jezik drži za zobmi, če ima še katerega, gotovo je on to védel, kar je g. P. v državnem zboru povedal, — bravissimo.

Prazniki so pred nami, pomlad tudi človeka mika na prosto; a jaz po g. Pfeiferju raztrgani, kam čem iti; vsak kaže za mano kakor za belim grilom.

Pregreški moji morali so biti veliki, ker še blagodušni Pfeifer z mano potpljenja nij imel.

Jeza in slaba vest me jesta do skeleta in zame nij rešitve, ako smem „Weltblattu“ verjeti, da me preganjajo.

Hodil sem majestetično po koncu kakor bi bil „Ladestock“ požrl, in sedaj bode morda glorijske konec.

V Celji in Litiji moral sem exoffo iti, kamor so mi pokazali, ali tu na novem mestu mi celo mrtvaški zvon zna zažvenkljati.

Imel sem slovensko ime, a prekoval ga v nemško in sedaj — nazaj ne smem, naprej ne morem.

Oster sem bil sè svojimi podložnimi in Gašperinu dal sem celo po oštirju frakeljne vina, ki ga je izpil, šteti. Kolikrat sem se po „Treppelwegu“ sprehajal in noben purgar se nij upal pokazati.

Dehantove okrožnike sem večkrat videl gratis, vozeč se v Hočevanjevej kočiji brezplačno in zdaj — „aus ist aus!“ „Croatische Post“ in „Slovenski Narod“ raztrgala sta bestialsko mojega zagovornika.

In ta nema več odgovora za moj bene; sam pak si pomagati ne morem, ker me je Bog le z 0.001 talentom obdaril.

Velikonočno spoved je treba opraviti ter mojo kosmato vest očistiti, a kam bom šel reva, ker gotovo odveze ne dobim.

O „mea culpa, mea maxima culpa!“ Odpuščenje je še mogoče; odpovedal se bom napuhu in dobro bode, ker iz tega vse drugo izvira.

Vskliknem torej z prorokom: O vi vsi, kateri me vidite od sedaj naprej, vrzite kamen v mene, da pridem preje „ad patres conscriptos.“

Iz Ptujja 10. aprila. [Izviren dopis.] 4. t. m. je imelo ptujsko učiteljsko društvo mesečni zbor. Po prečitani zapisnika zadnjega zborovanja in raznih dopisov, govoril je gosp. Robič o tem, kako bi moralo biti šolsko poslopje stavljeno in šolske izbe uredjene, da bi pospeševale zdravje učencev. Navedel je nekatere šolske poslopja iz dunajske svetovne razstave, kakor amerikansko, švedsko in dr.

Po nasvetu gosp. Boštjana Kranjca, naj društvo meseca maja izlet naredi, vnela se je precej živahna debata, katere so se udeleževali gg.: Kocmut, Možina, Vobič, Pugl in dr. Po predlogu gosp. Kocmuta se je sklenilo, ka bode društvo 2. maja izlet naredilo v Vurberg, kjer bode tudi zborovalo. Vurberg je v ptujskem okraji najbolj zanimiv kraj, in sicer zaradi lepega razgleda, starinskih zgodovinskih spominkov in tudi zaradi dobre postrežbe.

Iz Primorja 15. aprila. [Izviren dopis.] Sosednja nam italijanska kraljevina se je vsa predruščila, na kar bi prav Avstrija morala posebno pozorna biti, kajti nov gospo-

dar ima dostikrat druge misli in drugačno gospodarstvo od starega, in nastopniki se radi drže tistih načel, katera so bila koristna prednikom. Ako glasovi v laških novinah predrzno reklamo delajo, nij to le mijavkanje nezadovoljnih pustolovcev in izdajic avstrijskih podanikov takraj Adrije, ampak reč dobiva malo po malo meso in kri, da zraste iz nje zmaj požeruh, ki zemljo pustoši in ovce žre. Da se na Laškem tako rado veruje nekaterim in da ne poznajo naši sosedje zemljepisa ter ga tudi nečejo poznati, temu se ne smemo čuditi, ker jih vodi strast in ne morejo pozabiti nekdanjega gospodarstva Nemcev. Utihtne pa matje mijavkanje, kakor hitro se bode avstrijski Slovan zadovoljnega čutil, kakor hitro se bode §. 19. državnih osnovnih postav praktično izvrševal, kakor hitro bode srednje šole po vsej slovenskeji zemlji v domačem jeziku, ali žalibog sedaj še normalne nemamo v našem jeziku. Dokler se bode tujščina vpeljavala, do takrat bo cvetlo izdajstvo, renegatstvo in gojila se bo gnjusna zalega državi nevarne drhali, ki prizadeva vse zlo. V sosednji deželi ne najde več tako matje mijavkanje odmeva, ko se narodna sloga v mogočnej Avstriji po ravnopravnosti izvrši, ker bo sosed zagotovljen, da ne opravi ničesa, da se mora odreči sanjarijam in pohlepnim mislim do zemlje, katero bi le takrat v svojo last dobil, ko bi z mečem zatrl prebivalce, ki so zvesti svojemu gospodarju.

Ako se bode pa v Avstriji na ljubo ko pici na polu divjih Madžarov in na ljubo nekeji drugeji kliki gospodarilo in vladalo, onemore država, ktera ima uže preveliko breme na sebi.

Treba je metle pri nas, pomesti se mora čisto vsa nesnaga, ne sme se trpeti mej ličnostjo stvari, katere nijso na svojem mestu. Treba je pri nas ozbiljnega in sposobnega izvrševalca, da odstrani to, kar so drugi zakrivil; treba je naglo vse vrediti, dokler je še čas, podpore se ne manjka, da se omeji nevarni element, ki lahko postane deroča reka.

Zatoraj, pozor! s zavezanimi očmi tehta boginja pravice, z mečem v roki. Mi se ne strašimo, imamo v sebi pezo zvestobe in junaštva, katera odvaga vso tihotapnost, izdajstvo in rovarstvo, pade ota oholost nasprotnikov.

Domače stvari.

— (Sprejemanje v srednje šole.) Preskušnja, katerej se mora vsak učenec narodne ali ljudske šole podvreči, ako hoče stopiti v srednjo šolo, pokazuje premalo, kaj in koliko učenec zna. Zato je misterstvo za uk in bogočastje ukazalo, ka se mora vsakemu učencu ki izstopi iz narodne šole, a hoče vstopiti v srednjo, dati po smislu § 36. učnega reda frekvencijsko spričevalo, v katerem mora biti posebno napredek učencev iz veronauka, učnega jezika ter računstva naveden. Vsak direktor dotične srednje šole mora od 1878/79. l. počenši od vsakega učenca omenjeno spričevalo zahtevati, torej navadna spričevala, kakoršna se oddajajo v narodnih šolah učencem, sama ne bodo zadostovala.

— (V ljubljanskem predilnico) pride namesto umrlega Mateja Finca za zdravnika dr. Fux. Čudno se nam zdi, kako more en sam človek toliko služeb opravljati. Morda se dr. Fux preskrbljuje za slučaj, ko bi dobil kakovega naslednika za kirurški primarijat v deželni bolnici, kar bi bilo želeli v interesu

bolnikov, ki so tako nesrečni, da se morajo v Ljubljani operirati dati.

— (Kranjska hranilnica) je pred dvema dnevi izdala stotisočno knjižico.

— (Narodni odvetnik.) V hrvatskih listih je čitati, da hoče Ivan Jurašić iz Krka izdati „narodni hrvatski odvetnik,“ knjiga ki hoče učiti vsakoga, kako je treba v narodnem jeziku zakonska pisma delati. Čujemo, da mlad slovenski praktičen jurist podobno knjigo za Slovence spisati namerava.

— (Napredek v vrtnarstvu.) Piše se nam: Grašinski vrtnar v Ravdovljici ima uže sedaj za naš okraj gotovo zelo zgoodej — 28 c. m. dolge kumare; kar je pa za letos še veliko bolj redko ker je pomlad veliko zakasnela mem drugih let. Mož je posebno marljiv v vrtnarstvu in bo gotovo prijatelj vrtnarstva to zanimalo.

— (Bogat mož.) Zadnjo nedeljo je umrl v Gradci jeden najbogatejših Štajercev, po rodu naibž Slovenec, nekov Lambrecht, ki je zapustil pet milijonov gold. Rajen je bil v Konjicah, zapustil je kot ubožen me-sarski pomočnik svojo domovino, kupčeval s kožuhovino v Peterburgu in Hamburgu. V svojem rojstvenem kraju je zidal hišo za ubožne in za to dal 70.000 gold.

— (Mrtev najden) je bil v Mariboru v magdalenskem predmestju branjevec S. [Pečar z globoko rano na glavi od spredaj. Nij gotovo še ali je bil ubit ali je unesrečil.

— (Uboj.) Piše se nam: 5. t. m. je bil v malej kmetskeji krčmi v Karčovinah pri Vurbergu ubit precej star posestnik. Ubila sta ga en kovač iz Grajene in nek potepuh, „Čehov jud“ imenovan. Ta „Čehov jud“ je človek, ki lepo oblečen hodi, dobro živi, a ne dela skoraj nič. Uže večkrat je bil zaprt, pa zaradi pomanjkanja dokazov in dobrega jezika vselej izpuščen. Morda bode sedaj dalje časa „sedel“, kar je občna želja tukajšnjega ljudstva.

— (Škandal v cerkvi?) Iz zanesljivega vira se nam piše o dogodku v cerkvi, o kojem smo v 76. številki našega lista pisali, posnemši ga po „Ill. Wiener Extrabl.“ št. 90 in po „Slovincu“, da je vse pretirano in neresnično, kar se je pravilo. „Istina je, — pravi naš dopis — da sta dotična dva gospoda po obedu izpraznila nekaj kozarcev šampanjca in se šla potem sprehajati. — Jeden teh gospodov čutil je kmalu šampanjca ter je v svojej veselosti pred cerkvijo stoječim fantom slanike v dar metal, za kar so se mej soboj trgali in bili tolikanj silni, da sta se omenjena gospoda le s tem odtegniti mogla, da sta svojo radodarnost ponovila. To je vse, kar se je 19. t. m. na gori sv. Jožefa, kjer so ravno njegov praznik obhajali, dogodilo; zaradi tega praznika bilo je tudi mnogo ljudi. Vsa ta scena vršila se je pak pred cerkvijo, a ne v cerkvi, na prostem, kjer so tudi prodajalci svoje blago prodajali. Vidi se torej, da se v cerkvi nij nič zgodilo, iz česar bi mogli ljudje o pijanosti omenjenih gospodov soditi. Še le, ko so šli iz cerkve, zgodilo se je ono, kar smo preje omenili. Dostavljamo še, da verski čut po onem dogodku nij bil nikomur žaljen.“

— (O novačenju v primorji) piše „N. Sl.“: „Usljed zakona od 23. decembra prošle godine, polag kojega ova stran carevine mora dati za tekuću god. 54,541 vojnika u stalnu vojsku, a 5,454 u pričuvnu ili rezervnu, ovdašnje c. k. nanjestništvo javlja, da jih na Trst, Gorico i Istru spada

1497 prvo, a 150 drugoga reda. Nova-
čenje će se obaviti u Istri: u Kopru na
11, 12, 13 i 15 aprila — u Piranu na 16 i
17 aprila — u Buljah na 23 i 24 aprila
— u Poreču na 26 i 27 aprila — u Rovinju
na 29 i 30 aprila — u Puli na 2, 3 i 4
maja — u Podgradu na 6, 7 i 8 maja —
u Labinu na 7 i 8 maja — u Buzetu na
10 i 11 maja — na Voloskom na 10, 11 i
13 maja — u Motovunu na 13 i 14 maja
— Pazinu na 16, 17 i 18 maja. U Krku
(Veji), Čresu i Malom Selu (Lušnju) bit će
novačenje od 15 do 31 maja ték. god., nu
koje uprav dane, nije još odlučeno.

Razne vesti.

(V novem Orleanu) živeći Hrvatje
in drugi Slovanje napravili so tam društvo z
imenom: „Slavjansko društvo,“ da bi tako
tudi daleč od svoje domovine za njo delovali.
Imajo uže tudi svojo trobojnicu.

(S Krejšovskij.) Kakor se iz Prage
poroča, dovolila je višja delzna sodnija 15.
t. m. Skrejšovskemu prostost, moral je pa
kavcijo 10.000 gld. vložiti.

(O rudniškem požaru) pri Duhco-
vih na Češkem, o katerem smo včeraj poro-
čali, piše „Pol.“, ka je uže v ponehanji. Go-
reti pak je pričelo v rudniku uže vtorek po
noči, a še le sredo so ljudje požar opazili.
Le na ta način, da so goreče dele rudnika
prepažili od onih, kateri se niso bili v ognji,
bilo je mogoče požar na uže pokončane dele
rudnika izolirati.

(Sanitarne naredbe.) Ker se čuje
mного skrbi, da ne bi se nalezljive bolezni
iz krajev kjer je bil boj, tudi sem k nam za-
nesle, poroča „Tr. Ztg.“ o onih naredbah, ka-
tere so se stvorile da bi se to od morske
strani ne zgodilo. Uže ukaz ministerstva od
24. marca, prepoveduje uvažanje cunj, stare
obleke, starega ali neopranega perila iz
Turčije, Črne gore, Srbije, Rumunije in Bes-
arabije. Ako bi se pak le takove reči ka-
kovo avstrijsko luko dovele, poslali se morajo
v najbližnjo pomorsko bolnico da se desinfici-
rajo, kar se mora tudi s prostori ladje zgo-
diti. Vojaci in potovalci na ladiji, morajo se tudi
zdravniško preiskati, predno se jim dovoli na
suho stopiti. Ako ima kdo izmed teh kakovo na-
lezljivo bolezen, ne sme se iz ladije pustiti,
ter se mu mora za pripravo ozdravljenja
skrbeti. Z ozirom na značaj vročinske bolezni,
kakoršna na bojiščih divja, zadostujejo te na-
redbe, in nij potreba ostrejših, ki bi splošno
občenje ovirale.

(Smrtna kazen) 13. t. m. zjutraj
naznanila se je v Šopronji huzarju J. Lakotoš-u
slugi necega častnika, kateri je hotel svojega
gosпода umoriti, razsodba. Lakotoš bode ustre-
ljen, in sicer ponedeljek zjutraj. Razsodbo je
poslušal mirno, vsaj na videz, a ko so ga
nazaj v jeto peljali, plakal je hudo, in prosil,
naj pride njegov bivši gospod, da ga odpuš-
čenja prosi.

(Konec sveta.) Nek delavec v Pešti
preračunal je v svojih mirnih trenutkih, ka-
tere je z žganjem v družbi preživel, da bode
v času od cvetne nedelje do velikega petka
„konec sveta“, in da bodo morale vse stvari
na zemlji revno v ognju poginiti. To skrivnost
zaupa pred dvema tednoma svojemu prijatelju
ter mu pravi, da sam hoče slaje umreti.
Celih teh štirinajst dni jemal
je ovi težak z imenom Jože od tega sveta
slovo — in kako? Na njemu prav prijetni
način, kajti 14 dni bil nij trezen. Tudi 3 ali
4 zadnje dneve napival je z žganjem v národ-
nega gledišča ulici št. 17, „koncu sveta“. So-
boto v noči pak se splazi v kolarnico tiste
hiše, in ker nij hotel „konca sveta“ čakati,
obesil se je.

Zahvala.

Gospod Ferdinand Sužnik, graščinski eskrbnik
v Vurbergu, je dva in dvajset raznih knjig, moj
temi 4 letnike „Verteca“, tukajšnje šolarske knjiz-

nici podaril ter še obljubil „Vertec“ za naprej na-
ročiti za šolo. V imenu šolske mladeži se blagemu
gospodu presrečno zahvaljuje.

V Vurbergu 13. aprila 1878.

France Žiher,
učitelj.

Tuji.

16. aprila:

Pri Slonu: Kobler iz Litije. — Berger iz
Ljubljane. — Flis iz Trbovlja. — Colner iz Grada-
ca. — Rizi iz Trsta.

Pri Masici: Oblak iz Dunaja. — Jerman
iz Krškega. — Bukmayer iz Dunaja. — Janda iz
Trebiža. — Bondi iz Grada-
ca.

Tržne cene

v Ljubljani 17. aprila t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr.; — reš 6 gld.
50 kr.; — ječmen 5 gld. 53 kr.; — oves 3 gld. 41
kr.; — ajda 6 gld. 18 kr.; — pros 6 gld. 50 kr.;
— koruza 6 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov
3 gld. 05 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. 50 kr.; masla
kuogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 80 kr.; —
špeh trisen — gl. 70 kr.; — špeh poveljen — gl. 74 kr.
— jajce po 2 kr.; — mlika liter 7 kr.; — govednine
kilogram 54 kr.; — telečnine 52 kr.; — svinjsko
meso 68 kr.; — sosa 100 kilogramov 1 gld. 95 kr.;
— siame 1 gld. 78 kr.; — arva urda 4 kv. metrov
5 gld. 50 kr.; — mehka 4 gld. 50 kr.

Dunajska borza 17. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	61 gld. 55	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	65	20
Zlata rentna . . .	73	10
1860 drž. posojilo . . .	111	25
Akcije narodne banke . . .	795	—
Akcije avstrijske . . .	213	50
London . . .	121	70
Napol. . .	9	73 1/2
U. kr. cekini . . .	5	75
Srebro . . .	106	40
Državne marke . . .	59	95

Oglas.

Dana 1. svibnja o. g. držat će se u mjestu
Vivodina na medji hrvatsko-kranjskoj go-
dišnji marvinski sajam, na koga se razno-
vrstna roba i blago uz propisane marvinske
putnice dopremiti može.

Poglavarstvo občine Vivodina,

dne 12. travnja 1878.

Slavoljub pl. Kaškar,
načelnik.

(121—2)

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, lakov
in firnežev, (80—14)
v Ljubljani,
na Marijinem trgu, poleg franciskanskega mosta.

Rudolf Kirbisch,

sladničar, (117—4)

v Ljubljani, kongresni trg,
priporoča

za veliko noč

pirhe iz sladkora, traganta, iz žide in slame
spletene (ob jednom škatljice za cukrčke).
Potem vsak dan friske pince, Pan di milano,
Titule in druge pekarije in torte, potem Bero-
linske bahune (prav novo).

— Pri lepem vremenu ledenina.

— Vnanje narčce se točno izvršujejo.

Vsaka bolnina moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvirni

Revalesciere du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdra-
vila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in
otročih brez medicinske pomoči; zdravil vse bolezni
v otrocih, na živcih, dalje pri prene, i na jetrah; žlez-
ni nadnjo, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, nepre-
bavjenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, glav-
alo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, slenje krvi v glavo.

žmenje v uželih, slabosti in blevanje pri nočeh,
tlačnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in pre-
najenje; posebno se priporoča za dojenca in je bolje,
nego dojiljino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spriče-
val zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spriče-
vala profesorja Dr. Wurzerja, g. N. V. Beneka, pra-
vega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru,
zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda,
Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-
stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih
oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesciere du Barry v mnogih slučajih na-
gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dlisti in
grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d.
pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v
sealni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodejni v obistih
in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in
in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pra-
nih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu.
(L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen
mnogo učenih društev.

Winchester, Anglesko, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesciere je ozdravila večletne
i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja,
bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gleda-
vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranecelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gled Revalesciere du Barry

vsostansko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za straš-
nimi bolečinami vnetje jeter, ter ničesar poučiti nij
mogel, je vsled rabe Vaše Revalesciere du Barry po-
polnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranecelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesciere ozdravila me je popolnoma
strašnih želodčnih in čutničnih bolezni, katere so
me deset let mučile.

(Gospa) Armande Prevost, posestnica.

Revalesciere je 4krat težnjaša, nego maso, ter
se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na
cen, ko pri zdravilih.

V paketuah puticah po pol funta 1 gld. 50 kr.,
1 funt 2 gld. 50 kr., 2 funta 4 gld. 50 kr., 5 fun-
tov 10 gld., 12 funtov 30 gld., 24 funtov 36 gld.
— Revalesciere-Biscuiten v puticah in Revalesciere-
Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gld.
50 kr., 48 tas 4 gld. 50 kr., v prahu 240 tas 10 gld.
Prodaje: Du Barry & Comp. na Bismarck, Waik-
lingasse št. 8, kakor v vsah mestih pri dobrih
lekarjih in specializiranih trgovcih, tudi razpošilja du-
barska hiša na vse kraje po poštnih naknadah ali
povzetjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda,
lekar pri „slatnem oru“, v Reki pri lekarju J. Pro-
dumu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v
Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri
lekarju Jakobu Soravallu, pri drogeristu P. Roca a
in J. Hirsch. — Zadr. pri Androvicu. (182)

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo
tudi po poštnem povzetju naročiti najnovejše
slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slo-
vensk roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret
Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih.
Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na žerinjah“, izviren roman. Spi-
sal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal
Oliver Goldsmith. Iz anglesčine poslovenil
Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren
roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.
7. „Cvet in Sad“, izviren roman. Spi-
sal J. Jurčič. Cena 80 kr.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in
se dobiva:

VIII. zvezek „Listici“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, poslovenil dr. M.
Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Potem

Trije javni govori.

Govorili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof.
Fr. Wiesthaler v Ljubljanski čitalnici.
8° 9 pol. Cena 30 kr.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.